

Engsnarre 1875ff (1), efterleddet er et lydord, fuglen »snarrer« omtrent som når en tommelfinger-negl presses over de grove tænder på en redekam jf. *hedesprætte* o. 1700 (2), *skovsnarre* 1763ff (3), *snarre* 1848 (4).

Vagtelkonge, vagtelviser o. 1700ff (5) fra tysk; træktiderne falder sammen med vagtelens, som den ligner i størrelse og farve, men »det er et ugrundet sagn, at den skulle anføre vagtlerne på deres tog« (1809; 6).

Knark(e)flugt 1807ff; Mors, n.f. Limfjorden, VJylland (7) hører til knarke 'knirkende lyd' jf. *knirkeflugt* V.Hanherred o. 1925 (8), *knarkflugt, knarke, knark* Vendsyssel (9), en karl fik efter fuglen øgenavnet Knark-Lars (10); *engknarke*, fuglen var, mente man, en gammeljomfru, som knarkede fordi hun ikke blev gift (11); *knerk-, knarkand* 1802ff; Thy, VJylland (12).

Agersnarre 1809 (6), *agerrikse* 1809ff (13), *agerhøne* Samsø 1824 (14), 1809 (6), Bornholm 1875ff (15), *kornknarre, strandsnarre, -rikse og vandvagt* 1848 (16).

Skræpflugt 1852ff; VJylland (17), *skræpand* Thy 1886 (18), *tårnskræp* Tåning ØJylland (19), *vandskræp(pe)* ØJylland (20) sml. nedenfor, *lille vandhøne* Horsens (21), *turflugt* Horsenseggen o. 1890: den siger i stille aftener »turrrr!« (som til en hest, når den skal standse) (22); *kongevagt* Anholt (21), *skarn-, skanræbbe* Fyn, Langeland (23), *agerræbbe* Fyn (24), *kornræbbe* Hindsholm (8), *kornskræppe* Fyn 1879 (25), *rugskrække* Ringstedegnen 1900 (26).

Færøerne: *akurskritt, -skrift* 'ager + lydord' (27).

Den knogler er fundet i en nordfynsk jættestue fra yngre stenalder, men de kan være indslæbt af rovdyr (27a).

Det betød lykke at få øje på en *knarke* (Hæstrup s. Vendsyssel; 28). Hørte man *vandskræppens* skræppende lyd fra kærerne var der regn i vente (Uldum SJylland; 29); når *knarken* skreg kom der regn (Mosbjerg Vendsyssel (30).

»Engsnarren smuttede som en rotte gennem græsset« *J. Bjerg-Thomsen* (31).

»Fuglen fra de grønne vange, · denne løndomsfulde fugl. · Alle har vel hørt den: · hvem har fundet fuglens skjul, · hvem har set og rørt den? · · Det er ingen fugls, de toner! ... · det er somrens lokkespil, · det er jordens latter!« *Valdemar Rørdam* (32).

Valdemar Rørdam, Vagtelkongen (33).

LITTERATUR: (1) 451b 550; (2) 434 2,181; (3)

693b 1,625; 880; 903 6,1848,408; (4) 903 6,571; (5) 434 4,721; 659 26,253; (6) 439d 331; (7) 769 91,205; 281d (1879); 212c 2,212; 202c 2,177; 794 3,1885,156 (Lønborg); 700 118; (8) 388; (9) 160 1904/27:1243 (1892); 202c 2,177; (10) 286 80,279; (11) 160 1906/23:3; (12) 936 51; 451b 547; 138b 86; 321 32; 388 (o. 1925); 287b (Lønborg); 383 2, 62; (13) 439d 331; 451b 550; 756 24,401; 161 1,220; (14) 165 22,1928,69; (15) 451b 550; 785 235; (16) 903 6,408,571; (17) 451 304; 700 118; (18) 321 32; (19) 224 1942,136; (20) 224 1,1893,19; 794 3,1885,30; 169 2,1925,30; (21) 287b; (22) 464 9, 81; (23) 794 12, 153; 281d (1886); 255 3,96; 388 (Fuglsbølle); (24) 794 12,153; 388; (25) 281d; (26) 224 1900,26,37; 161 1,220; (27) 522 30; (27a) 548 47f; (28) 160 1904/27:1243 (1892); (29) 224 1,1893,19; (30) 160 1904/27: 1184 (1884); (31) 63 14; (32) 753g 36f sml. 753i 68; (33) 753g 35-38.

Blishøne, *Fulica atra*

Gråsort på oversiden og på undersiden mørkt musegrå, panden har en hvid hornplade (blis). Alm. ynglefugl i moser og søer.

– Danmarks Dyreverden 7, 29-34.

Knoglefund fra Maglemosetiden (1).

Blishøne 1793ff (2), *blæskok* 'blis-' slutningen af 1600-t (3), *bleskok* Samsø o. 1885 (4), *då-, dyhøne* o. 1700 (5) sml. nedenfor; *vandhøne* o. 1700ff (6), *blisand* o. 1700ff (7), *rørhøne* 1764-1809 (8), *bondeløber* 1764 (9), *blasand* Jylland 1776-1809 (10), *blæs(e)and* Mors 1807 (11), Thy (12), Lumby Fyn (13), *ilinghøne* Ribe 1870, forleddet = 'kastevind over vandspejlet' (14); *bliskalv* Sønderborgeggen og *blassekal* Als 1883 (15), *strandfasan* Taulov (16), *sortand* Husby (17), *blis og bliskvæde* Ringkøbing fjord (18), *tagkok* (19), tag = tagrør; *døjhøne* Møllerup Randers a. 1886 (20), *sortand* og *havkok* Herning (21), *dykand* Agger (22), *sværte* Langeland, Ærø, Tåsinge (23), *gråkælling* Søllested (24), *kyllehane* (25), *bliskone* (26), *sort vandhøne* (27).

Færøerne: *sjógvhøna* 'søhøne' (28).

LITTERATUR: (1) 548 53; (2) 903 1,402; (3) 240 1914,695; (4) 794 5,45; (5) 434 1,411; 170

1909,60; (6) 434 1,756; 98e 58,80; 439d 328; 281d (Sundeved 1883); 388 (Vallekilde); 161 1,75; (7) 659 2, 818; 804 1,100; 169 3,1930-31,144 (ved Thisted); 165 17,1923, 88 (Helnæs VFyn); 276 1,91; 388; 383 2,86; (8) 98e 58; 439d 308; (9) 98e 58,80; (10) 582 27; 219 8,1796,1333; 439d 328; (11) 769 24,201; (12) 388 (o.1925); (13) 794 7,223; (14) 169 4,1937, 212; (15) 281d sml. 383 2,86; (16) 388 (1930); (17) 169 3, 1930-31,147; (18) 700 118; (19) 287b; (20) 160 1904/30:1919; (21) 212c tb. 204,345; (22) 169 3,1930-31,144; (23) 224 1924, 136; (24) 388; (25) 885 31/5 1950; (26) 287 14; (27) 383 2, 86; (28) 522 30.

»Det var blishøns, som i gamle dage fik folk til at tro, at de hørte kong Volmers vilde jagt« *Ole Vinding* (1).

Blishøne = skældsord til kvinde (Falster), blisænder = ældre navn til mælkebrødsret (Øksendrup) (2).

LITTERATUR: (1) 910f1,17; (2) 388.

PROSA OG POESI

Blishønsene plasker forfjamsket hen over vand-spejlet – når lige at få luft under vingerne inden de atter kaster sig på vandet som om intet var hændt

Flok af blishøns. BIOFOTO/Ib Trap-Lind.

Svend Kaulberg (1). Hvilken muskelkraft! De bliver ved, ror frem og tilbage som om de slet ikke var sig det bevidst, men havde en motor i sig, der passede sig selv ... Bagfra ses de spejdende og skrutryggede, deres kugleform gør holdningen forfrossen *Ole Vinding* (2).

Blishønsene skynder sig, iltre og parringsgejle, ud fra rørbræmmens skinnende skind; de ligner muldskud, der flyder på vandet *Svend Fleuron* (3). En lille væver blishøne nikker sig frem over vandet *Gunnar Munk Nislev* (4). Som blækklatter er de strintet ud over den store, åbne vandflade. Fine er de i tøjet p.t. De dystreste sørgestoffer fra Magasin du Nord og den hvidlakerede kistes farve på blissen midt i alt det sorte *B. Thorlacius-Ussing* (5).

Blishønen lod nu og da sit falskskingrende fagot-skrig høre *Svend Fleuron* (6). Blishøne maver sig - energisk over - søens blanke cellofan *Johs. Kirkegaard* (7).

Otto Gelsted, Blishøne (8); Thøger Larsen, Blishønsene (9).

LITTERATUR: (1) 438d 27; (2) 910e 154; (3) 222h 71; (4) 630 22; (5) 855 54; (6) 222r 37; (7) 443 12; (8) 270e 12; (9) 508h 43-46.

